

Věc C-274/20

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

19. června 2020

Předkládající soud:

Giudice di pace di Massa (Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

16. června 2020

Žalobci:

GN

WX

Žalovaná:Prefettura di Massa Carrara – Ufficio Territoriale del Governo di
Massa Carrara**Předmět původního řízení**

Žaloba znějící na prohlášení neplatnosti peněžité sankce, která byla uložena občanovi Evropské unie pobývajcímu v Itálii déle než šedesát dní z toho důvodu, že používal vozidlo registrované v jiném evropském státě.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Zákaz používat v Itálii vozidlo registrované v jiném evropském státě (bez ohledu na to, kdo je jeho vlastníkem) osobou pobývajcí v Itálii déle než šedesát dní by mohl být diskriminační na základě státní příslušnosti. Kromě toho by povinnost registrovat vozidla registrovaná v jiném evropském státě za účelem používání v Itálii, zejména po tak krátkém pobytu, mohla nepřímo, ale významně, ztížit nebo omezit výkon práv některých evropských občanů podle článků 18, 21, 26, čl. 45 odst. 1 a článků 49 až 62 SFEU.

Předběžné otázky

1. Musí být pojem zákaz „diskriminace na základě státní příslušnosti“ ve smyslu článku 18 SFEU vykládán v tom smyslu, že členskému státu zakazuje jakoukoli normotvornou činnost, která může nepřímo, skrytě nebo materiálně zakládat překážky pro občany jiných členských států?

2. V případě kladné odpovědi na první předběžnou otázku, může čl. 93 odst. 1-a zákona o silničním provozu, který se týká zakazu používání vozidla se zahraničními poznávacími značkami (bez ohledu na to, na koho jsou registrovány) po šedesáti dnech pobytu v Itálii, zakládat překážky pro občany jiných členských států (vlastníky vozidel se zahraniční poznávací značkou) a v důsledku toho mít diskriminační povahu na základě státní příslušnosti?

3. Musí být pojmy:

a. „právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států“, který je uveden v článku 21 SFEU;

b. „vnitřní trh“, který „zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Smluv“, který je uveden v článku 26 SFEU;

c. „je zajištěn volný pohyb pracovníků v Unii“, který je uveden v článku 45 SFEU;

d. „jsou zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu“, který je uveden v člancích 49 až 55 SFEU;

e. „jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce služeb“, který je uveden v člancích 56 až 62 SFEU

vykládány v tom smyslu, že jsou taktéž zakázána vnitrostátní ustanovení, která mohou, i když pouze nepřímo, skrytě nebo materiálně omezit nebo ztížit, ve vztahu k evropským občanům, výkon práva volného pohybu a pobytu na území členských států, práva volného pohybu pracovníků v Unii, svobody usazování a volného pohybu služeb, nebo která mohou jakýmkoli způsobem ovlivňovat výše uvedená práva?

4. V případě kladné odpovědi na třetí předběžnou otázku, může čl. 93 odst. 1-a zákona o silničním provozu, který se týká zakazu používání vozidla se zahraničními poznávacími značkami (bez ohledu na to, na koho jsou registrovány) po šedesáti dnech pobytu v Itálii, omezit, ztížit nebo jakýmkoli způsobem ovlivnit výkon práva volného pohybu a pobytu na území členských států, práva volného pohybu pracovníků v Unii, svobody usazování a volného pohybu služeb?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Články 18, 21, 26, čl. 45 odst. 1, články 49 až 62 SFEU.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Zákon o silničním provozu (legislativní nařízení č. 285 ze dne 30. dubna 1992 ve znění pozdějších předpisů). Nařízení vlády s mocí zákona č. 113 ze dne 4. října 2018, přeměněné se změnami zákonem č. 132 ze dne 1. prosince 2018, zejména, mimo jiné, zavedlo do článku 93 odstavce 1-a, 1-b, 7-a.

Článek 93 odst. 1-a:

„Aniž je dotčen odstavec 1-b, je každému, kdo má bydliště v Itálii déle než šedesát dní, zakázáno používat vozidlo registrované v zahraničí“.

Článek 93 odst. 1-b:

„V případě vozidla poskytnutého na základě leasingu nebo pronajatého bez řidiče podnikem založeným v jiném členském státě Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru, který v Itálii nezřídil vedlejší provozovnu nebo jiné skutečné sídlo, jakož i v případě vozidla poskytnutého na základě zapůjčení subjektu usazenému v Itálii a spojenému pracovním poměrem nebo vztahem spolupráce s podnikem založeným v jiném členském státě Evropské unie nebo státě patřícím do Evropského hospodářského prostoru, který nezřídil v Itálii vedlejší provozovnu nebo jiné skutečné sídlo v souladu s ustanoveními celního kodexu Společenství, musí být ve vozidle k dispozici doklad, podepsaný vlastníkem a opatřený určitým datem, z něhož vyplývají titul a délka užívání vozidla. V případě neexistence takového dokladu se má za to, že vozidlo má v užívání řidič“.

Článek 93 odst. 7-a:

„Za porušení ustanovení uvedených v odstavci 1-a se uplatní správní pokuta v částce od 712 eur do 2 848 eur. Posuzující orgán předá osvědčení o registraci územně příslušnému úřadu pro civilní motorizaci, nařídí okamžité ukončení používání vozidla a jeho přepravu a uskladnění na místě, které není veřejnosti přístupné“.

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobci, GN a WX, jsou manželé. GN má bydliště v Itálii, zatímco jeho manželka WX žije na Slovensku a má bydliště pouze na Slovensku. V určitý den roku 2019, kdy se WX nacházela v Itálii, manželé společně cestovali vozidlem WX registrovaným na Slovensku, přičemž řídil GN, a zastavila je dopravní policie [provincie] Massa Carrara; žalobci, jakož i jeho manželce jakožto vlastníkovu vozidla, byla uložena peněžitá pokuta a bylo nařízeno zabavení vozidla, a to z

důvodu porušení čl. 93 odst. 1-a zákona o silničním provozu, neboť GN, který má bydliště v Itálii déle než šedesát dní, řídil vozidlo registrované v zahraničí. Žalobou podanou dne 27. února 2019 proti Prefettura di Massa Carrara (prefektura v Massa Carrara) se žalobci GN a WX domáhali prohlášení neplatnosti peněžité sankce uložené ze strany dopravní policie provincie Massa Carrara na základě čl. 93 odst. 1-a zákona o silničním provozu. Předkládající soud, který má pochybnosti o slučitelnosti výše uvedené vnitrostátní právní úpravy s unijním právem, přerušil řízení a předložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Základní argumenty účastníků původního řízení

- 2 Žalobci navrhli předkládajícímu soudu, aby nepoužil čl. 93 odst. 1-a zákona o silničním provozu, neboť podle jejich názoru je toto ustanovení v jasném rozporu s články 18, 21, 26, 45 a články 49 až 62 SFEU. Žalobci kromě toho tvrdí, že takové pravidlo, které je v rozporu s logikou evropské integrace, by nemělo být v jednotném evropském prostoru přípustné. Členské státy by neměly přijímat pravidla, která by mohla omezit právo evropských občanů používat v kterémkoli členském státě vozidla registrovaná v jakémkoli jiném evropském státě. Poznávací značky by měly být jednoduše evropské, a to také materiálně, a nikoli jen formálně. Pouze tímto způsobem lze plně zaručit svobody stanovené unijním právem. Kromě toho by evropský občan měl mít možnost nechat si udělat technickou kontrolu vlastního vozidla v kterémkoli jiném členském státě. Uvedená vozidla by mělo být možné pojistit u jakékoli evropské společnosti, v opačném případě by neexistoval volný pojistný trh. Účelem pravidla je podle italské vlády omezení „účelového přesunu daňového domicilu“ vozidel. Avšak za účelem regulace „účelového přesunu daňového domicilu“, tedy za účelem stanovení země zdanění zboží a příjmů, existují mezi všemi evropskými zeměmi příslušné „Úmluvy o zamezení dvojího zdanění“, a to na základě modelu OECD. Účinkem tohoto pravidla by tedy ve skutečnosti byla ochrana vnitrostátních pojišťoven. Tento skrytý protekcionismus by byl jednoznačně v rozporu s jednotným trhem a politikou hospodářské soutěže EU.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 3 Předkládající soud vznáší pochybnosti o slučitelnosti výše uvedené vnitrostátní právní úpravy s unijním právem a zejména s ustanoveními výše uvedených článků SFEU. Jakékoli omezení používání vozidla, zejména na základě země jeho registrace, nevyhnutelně znamená omezení práv některých evropských občanů v rámci evropského prostoru. Podle ustanovení dotčené vnitrostátní normy mají osoby pobývající v Itálii déle než šedesát dnů zakázáno používat vozidlo registrované v jiném státě EU bez ohledu na to, kdo je jeho vlastníkem. Z tohoto důvodu jsou osoby, které mají v úmyslu pobývat v Itálii déle než šedesát dní, za účelem vyhnouti se stanoveným velkými pokutám, povinny registrovat v Itálii své vozidlo již registrované v zahraničí nebo alternativně přepravit (vyvézt) vozidlo do země původu prostřednictvím velmi komplikovaného postupu.

- 4 Registrace vozidla v Itálii, kromě nákladů na registraci a složitého byrokratického procesu, ukládá dotčenému subjektu povinnost opětovné technické kontroly vozidla v Itálii, zaplacení daně z motorových vozidel v Itálii také za probíhající rok, za který již byla příslušná daň zaplacena v zahraničí, a především získání nového pojištění od italské pojišťovny.
- 5 Vývozní postup naopak stanoví dodání osvědčení o registraci a poznávacích značek příslušnému italskému orgánu, který vydá prozatímní osvědčení a prozatímní poznávací značky, se kterými lze vozidlo přepravit do země původu. Nové poznávací značky musí být nezbytně znovu pojištěny, zatímco osvědčení o registraci a původní poznávací značky mohou být vyzvednuty u příslušného orgánu země původu po velmi dlouhé čekací době (přibližně 6 měsíců). Prozatímní osvědčení a prozatímní poznávací značky nemají žádnou platnost mimo italské hranice.
- 6 Z tohoto důvodu by předmětné pravidlo mohlo na jedné straně nepřímo nebo materiálně diskriminovat evropské občany na základě jejich státní příslušnosti a na druhé straně omezit jejich právo volného pohybu a pobytu, omezit volný pohyb zaměstnaných osob a právo na svobodu usazování a volný pohyb služeb.

K diskriminaci

- 7 Vnitrostátní pravidlo by mohlo být diskriminační, neboť Italové (kteří jelikož již žijí v Itálii, tak mají vozidlo registrované v Itálii) nebudou muset vynaložit dodatečné náklady nebo strpět další nepříjemnosti, aby mohli pobývat nebo nadále zůstat v Itálii déle než šedesát po sobě jdoucích dnů.
- 8 Jiní evropští občané naopak pro to, aby mohli pobývat v Itálii (z profesních, pracovních, studijních nebo turistických důvodů) déle než šedesát dní, budou muset nést značné výdaje a čelit dlouhým byrokratickým postupům. Navíc Italové, kteří mají v úmyslu pobývat déle než šedesát dní v jiné evropské zemi, mají právo používat v uvedené evropské zemi svá vozidla registrovaná v Itálii, neboť v žádném jiném evropském státě není stanovena povinnost registrovat vozidlo po tak krátké době. Tato skutečnost by mohla vytvářet situaci nerovného zacházení.
- 9 Pokud by navíc všechny evropské země recipročně zavedly podobná opatření, došlo by k vytvoření neudržitelné a patové situace, a to i ve světle skutečnosti, že evropský občan může mít bydliště ve více než jednom evropském státě.

K omezení práva volného pohybu a pobytu, volného pohybu zaměstnaných osob, svobody usazování a volného pohybu služeb v evropském prostoru

- 10 Povinnost registrace vlastního vozidla v Itálii (a zejména po objektivně velmi krátké době pobytu v Itálii - šedesát dní) by na druhé straně mohla omezit evropské občany při výkonu jejich svobod stanovených v SFEU, které jsou zakotveny ve výše uvedených člancích (např. sezónní pracovníky). Tito

pracovníci by po dvou měsících měli své vozidlo registrovat v Itálii a poté jej po návratu do země původu znovu zaregistrovat.

- 11 Tento postup by, kromě toho, že je nevhodný, mohl účinně bránit nebo alespoň omezovat právo volného pohybu pracovníků v evropském prostoru a zejména v Itálii. Tato úvaha platí obdobně ve vztahu k pobytu z důvodu studia nebo dovolené, které trvají více než šedesát po sobě jdoucích dnů, nebo pokud jde o situaci živnostníků nebo společností, kteří potřebují vykonávat práci nebo nabízet služby v Itálii, jež by mohly trvat déle než šedesát dní, a následně se chtějí vrátit do své země původu.
- 12 Předmětné italské pravidlo by mohlo ve skutečnosti vést uvedené subjekty k tomu, aby se vzdaly příslušných práv a směřovaly do jiných zemí, které nestanoví podobná omezení. Výklad unijního práva v tomto ohledu je relevantní pro účely rozhodnutí, neboť pokud by byl čl. 93 odst. 1-a zákona o silničním provozu diskriminační podle článku 18 SFEU nebo by nepřímo omezoval práva a svobody evropských občanů uvedené v článcích 21, 26, 45, článcích 49 až 55 a článcích 56 až 62 SFEU, musela by být napadená peněžitá sankce zrušena.